



Aki vasárnap délutánonként a Duna Tévéen rendszeresen szokta nézni a harmincas-negyvenes évek magyar filmjeit, annak biztosan feltűnt egy jó humorú, [Kabos Gyulá](#) hoz hasonló, általában komornyikot, inast alakító vagy valamilyen más epizódszerepet játszó, kövérkés, vicces figura. Ő nem más, mint Mály Gerő, aki pontosan ma 130 éve, 1884. augusztus elsején született Székelyudvarhelyen.

Apja pojácáknak tartotta a színészeket

A későbbi színész kisvároskánkban minden bizonnyal csak megszületett, mert gyermekkorára utaló itteni adatot sehol nem találunk. Valószínű, hogy kicsit hasonló a története a négy évvel ezelőtt elhunyt [Toró Tibor atomfizikuséhoz](#), akinek születési helyeként Énlaka van megjelölve, de Tibi bácsi később sokszor hangsúlyozta, hogy „Énlakán éppencsak megszülettem”, mert szülei átutazóban voltak ott.



Arad a múlt század elején, itt gyerekeskedett a kis Mály Gercsi

Mály Gerőről azt tudjuk, hogy örmény családba született, édesapja vasutas volt, aki Aradon lett állomásfőnök, a kis Gercsi (így becézték a családban) már ott járt iskolába, reál-középbe. Már akkor színész szeretett volna lenni, de a konzervatív család ezt nagyon ellenezte. Apja azt gondolta, hogy Gercsi beleszeretett egy színésznőbe, ezért kijelentette: *„Ha színésznőt szeretsz, könnyebben eléred őt, ha mérnöknek mégy, nem pedig pojácának, színésznek...”*

Vándorszínész, majd ismert színész

Mály Gerő mégis színész lett, de megküzdött ezért. [Rajnai Gábor](#), a később szintén híres színész volt jóban-rosszban a barátja még a középiskolából. Együtt küzdöttek a sikerért, együtt mentek Budapestre. Együtt éheztek olykor. Mály néha libakereskedőnek is felcsapott (pl. 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején, amikor a bankból nem lehetett pénzt kivenni, de élni kellett valamiből), de volt falusi jegyző is. Legfőképpen pedig faluról falura vándorló színész.



Végül a fővárosban, Budapesten kötött ki az 1910-es évek elején, ahol inkább kabarészínészként dolgozott, de egy Csehov-darabban akkorát alakított, hogy a Vígszínház szerződtette. Innen pedig nem volt megállás, az egyik legtöbbet foglalkoztatott színész lett Pesten.

Vígszínházi kollégája, **Fenyő Emil** így írt róla: „Ritka emberpéldány. Íme: kerek, szinte nyak nélküli fej, két csodálkozó, szúrós szem, jól tömött törzs, ez utóbbi két kurta lábon pihen.(...) Mintha gyomorbajos lenne, s közben a legválogatottabb ételekre gondolna. Ez a kettősség komikumának lényege. Ettől lesz ő falrengető komikus”.



Több mint ötven filmben játszott

Színpadi sikereivel párhuzamosan a magyar filmgyártás is felfedezte magának Mály Gercsit –1930-ig több némafilmben is szerepelt.

Érdekes, hogy a harmincas negyvenes években összesen több mint ötven hangos nagyjátékfilmben játszott, de egyikben sem alakított főszerepet. Volt inas, komornyik, vidéki rokon, pedellus, parasztgazda, vezérigazgató, kereskedő és még nagyon sok más figura.



Mály (a kép jobb szélén) az Uz Bence című filmben, szemben vele Jávor Pál

Olyan, nagyon ismert filmekben játszott, mint a Nyirő József regényéből készült [Uz Bence](#) , vagy az

[Egy szoknya, egy nadrag](#)

, a

[Légy jó mindhalálig](#)

,

[A szerelem nem szégyen,](#)

az

[Egy tál lencse](#)

, az

[Egy bolond százat csinál](#)

, illetve a korszak egyik legnagyobb sikerfilmjének tartott

A hölgy egy kissé bogaras.

Az 1931-es [Kék bálvány](#) ban volt az első, 1943-ban, a [Sári bíró](#) ban az utolsó filmszerepe.

{youtube}SRC6rtmqva4{/youtube}

Nagyon sok olyan film ma már nem látható, amiben Mály Gerő dolgozott. A második világháborúban a filmraktárakat találatok érték a budapesti harcok során, így sok alkotás örökre odaveszett.

Mály 1943-ban szerepelt utoljára filmben (ez volt a Sári bíró), utána néhány évvel, már a háború befejeződése után – mint kortársai közül oly sokan – az átélt félelmek miatt kivándorolt Amerikába.

„Ha az amerikaiak beszélni akarnak velem, tanuljanak meg magyarul!”

Mály Gerő 1946-ban emigrált az Egyesült Államokba, ott szeretett volna mindent újrakezdeni, hiszen látta, hogy Magyarországon nincs sok jövője.

